

ΜΕΓΑΛΟΒΑΡΜΑΔΙΑΤΙΚΑ

ΤΟΥ Κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΟΥ

Ο χειμώνας είχε τελειώσει. Φορτώθηκε τὰ σύνεφά του στή ράχη του κι' έφυγε σκυφτός, καμπουριασμένος.

Είχε μηή ή άνοιξι.

Μέσα στό μαντραγουρισμένο κήπο ενός έρημου σπιτιού είχαν σκάσει τὰ πρώτα λουλούδια και γελοῦσαν, γελοῦσαν τὸ κόκκινο γέλιο τους.

Μαζὺ μὲ τ' άλλα άνθησε και τὸ λευκό, άθώο γιασεμί. Ντελικάτου κι' άδύναμο άκουπόσε τὰ θλαστάρια του στόν τοίχο και κότταζε γύρω του τὸ άνοιξιάτικο πανηγύρι κατάπληκτο.

"Όλα του φαίνόντουσαν παράενα. Μά πιὸ πολὺ άπ' όλα στενοχωριόταν ποθεμε κλεισμένο μέσα στό μαντραγουρισμένο περιβάλλι. Ήταν γεμάτο περιέργεια κι' άπορες...

"Άκουγε έξω άπ' τή μάντρα του κήπου τή βοήη του κόσμου και ή έπιθύμια του νά' δῆ τόν κόσμο αυτό άναθε και τούφερνε πλῆξι...

Ξέέ μου!... Τι νά γινόταν άραγε έξω άπ' τήν ψηλή μάντρα του περιβάλλιο;

Τὸ λευκό, άθώο γιασεμί ποθέσε νά ψηλώσει μὲ μιάς, νά προβάλλει έξω άπ' τὸ μαντρότοιχο και νά δῆ τόν κόσμο...

"Ένα κόκκινο, θαυκόκκινο τριαντάφυλλο ποθε άνοιξει πλάι του πρώια, κατάλαθε τή στενογάρια του γιασεμιου και τὸ ρώτησε Ένα πρῶι μ' άδρότητα—μὲ τήν άδρότητα που μιλᾶν τὰ τριαντάφυλλα—νά τὸ πῆ τί έχει. Του ζήτησε νά του άνοιξει τήν άθάα καρδιά του. Τὸ γιασεμί άναστένανε κι' έμπιστεύθηκε τὸ μυστικό πόθο του στό τριαντάφυλλο.

—Έθλω νά δῶ τόν κόσμο, του εἶπε. 'Έδῶ μέσα εἶνε σάν φυλακή.

Και λικνίστηκε άνάερα άναστένάζοντας, όπως άναστένάζουν τὰ πονεμένα γιασεμιά, άφίνοντας γύρω θαερειά τή μυρωδιά τους.

Τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο κούνησε άπαλά τὸ φανταχτερό κεφάλι του κι' άναστένανε κι' αυτό.

"Ήταν πολύπειρο τριαντάφυλλο. Σοφὸ σχεδόν. Εἶχαν δῆ πολλὰ τὰ μάτια του...

"Ήταν τὸ τριαντάφυλλο που τήν έποχή του Χριστου φύτρωσε άεαφνα κάτο άπ' τὸ σταυρό του, άπ' τούς σταλαγμούς του θεϊκού αίματος του θεαθρώπου. Κι' εἶνε έτσι κόκκινο, έτσι εἶλο σάν τὸ αίμα, τὸ αίμα του Κυρίου!...

"Άναστένανε τὸ θαυκόκκινο, πρώιμο τριαντάφυλλο κι' άπάντησε στό άθώο και περιεργό γιασεμί ποθέλε νά δῆ τόν κόσμο:

—"Άκουσε, μικρέ μου άδελφούλη, τή συμβουλή που θά σου δώσω: 'Ο κόσμος που θε νά δῆς εἶνε κακός. Μείνε έδῶ, άνάμεσα στην κοινωνία τῶν λουλουδιῶν. Μὴν τολμήσης νά ξεπροβάλλεις έξω άπ' τόν τοίχο, γιατί θά τὸ μετανοιώσης. 'Οι άνθρωποι εἶνε σκληροί. Αυτόι σταυρώσανε και τὸ Ναζωραίο. Τὸ κόκκινο ροῦχο που φορῶ εἶνε θαμμένο μὲ τὸ αίμα του. Μὴν προβάλλεις έξω από τή μάντρα, τὸ καλὸ που σου θέλω, μικρὸ κι' άθώο γιασεμί!...

—Μπᾶ!... Έκανε τὸ γιασεμί στό ρόδο. Τι άπαισιόδοξο που εἶσαι!... Έμένα δὲν μὲ τρομάζουν οἱ άνθρωποι. Θα θῶ νά τους δῶ...

Και τέντωσε τὸ θλαστάρι του μάτιας τετνωτόταν τὸ άθώο γιασεμί.

Μά ὁ τοίχος ἦταν ψηλός και

κι' ὁ πόθος του δλο μεγάλωνε, δλο μεγάλωνε...

—Δεσποινίς, εἶπε μιά χαραυνή, τήν ώρα που τὰ άλλα λουλούδια κοιμόντουσαν άκόμα σφιχταγκλιασμένα μὲ τις πεταλούδες, δεσποινίς, φώναξε στην αυγιήη δροσιά. Δώσε μου νά πιῶ άπ' τὸ ποτιστήρι σου, σὲ παρακαλῶ, νά πιῶ και νά μεγαλώσω. Εἶμαι πολὺ διαστικῶ και γι' αυτό ζυπνῶ τόσο νορίς. Έθλω νά φτάσω στην κορυφή τῆς μάντρας και νά δῶ τόν κόσμο.

"Η δροσιά πέρασε από πάνω του και τὸ περιχῶσε αφθονα...

Και μέσα σὲ τρεῖς μέρες και τρεῖς νύχτες, τὸ άτυπόμνο γιασεμί ψηλώσε μιά δλόκληρη σπιθαμή.

Τώρα ἦταν πιὸ ἦσυχο.

"Ήταν σ' γουρο πὼς θαφτανε γρηόρα στην κορυφή του τοίχου και άβλεπε τόν κόσμο. Κι' ἦταν άουγε άπ' έξω τις φωνές και τὸ θό-

ρυθο των ανθρώπων, ανατρίχιαζε από λαχτάρα...
 "Α, όχι, δεν είχε δική του το βαθυκόκκινο τριαντάφυλλο. Οι άνθρωποι θα ήσαν πιο άραιοι και πιο φανταχτεροί απ' τα λουλούδια. Κι' ούτε κακοί μπορούσε να είναι...
 Το γιασεμί ήταν πειά θέαμα γι' αυτό και δεν έβλεπε την ώρα και τη στιγμή να τους αντικρύσει.
 Τι ύποδοξη που θα του κάνανε, αλήθεια! Γιατί δεν ήταν δυνατόν να συμβή άλλοιδ'...

Πάντως οι άνθρωποι θα ήσαν πιο καλοί απ' τις τοικνίδες του κήπου πουούουν την κακή συνήθεια να κεντούν τά γυμνά πόδια των λουλουδιών, έτσι, καλέ, χωρίς λόγο και άφορη!

Πέρασαν κάμποσες ημέρες άκρια. Η θοοιά πότιζε κάθε πρωί το γιασεμί κι' έφευγε αδιάφορη γιά τά δεινρά του και τις έπιθυμίες του.
 Η κορυφή του τοίχου δεν άπείχε τώρα παρά λίγους πόντους, το γιασεμί άγωνιούσε.

Α γο ακόμα και θάφτανε ως εκεί και θα κρεμούσε απ' έξω τά λευκά του άνθη και θ' άντ κρυζε το μεγάλο κόσμο, τους ανθρώπους που τους φανταζότανε σαν μεγάλα - μεγάλα λουλούδια, με ψηλό, χοντρό κοτσάνι.

Τώρα το γιασεμί ούτε καταδεχόταν να κυττάξη κάτω στον κήπο. Τέντωνε το λαιμό του ψηλά κι' είχε το νού του έξω στο δρόμο που άντηχούσε απ' τις φωνές των παιδιών.

Όστε γι' ουζε να κυττάξη το άλικε τριαντάφυλλο, πούγε τόσο άπαισιόδοξες ιδέες.
 Πέρασαν ακόμα λίγες ημέρες. Τί άγωνία και τί άνυπομονσία!

Α γο ακόμα και το γιασεμί θα ράμφιζε τον άερα, πάνω απ' το μαντρότοιχο...
 Δεν χρειαζόταν παρά μιάς νυχτιάς ύπομνη άκρια, λίγη θροσία, ένα τίναγμα των θλαστών και το άνυπόμονο λουλούδι θα κρεμόταν έξω στο δρόμο.

Κι' αυτό συνέθη ένα πρωί, ένα μουντό πρωί, που ο ουσανός ήταν σαν ένα μεγάλο γαλανό μάτι θουρκωμένο στο άβυσταχο πόνο και στον άερα πτερούγιζαν πένθιμες ή μελάνιες των ψηλών καμπαναριών της πολιτείας.

Ηταν Μεγάλη Παρασκευή. Το γιασεμί παραξενεύτηκε. Μιά πτάρυζενη κι' άνετήγητη λυπη είχε καθίσει και στη δική του τη καρδιά.

Μά γιατί χτυπούσαν έτσι ή καμπάνες; Κι' ο ουσανός; Γιατί τοιμαζόταν να κλάμη;

Όστόσο το γιασεμί δεν κρατήθηκε πια. Σάλεψε άνάερα γιά να διώξη τις θλιθερές σκέψεις που τό θασάνιζαν, έδωσε μιά, άλλη μιά άκρια, έδωσε ένα χέρι κι' ο άερας καλόβολα και πρόθυμα και το φιλοπερίεργο άνθος πούγε τόσες και τόσες άπορίες κρεμάστηκε έξω απ' το μαντρότοιχο!...
 —Μπα!...

Τι άσχημα που ήταν έδω!...
 Ό δρόμος ήταν γκρίζος και γεμάτος σκόνες. Δεν είχε ούτε ένα πράσινο ταπέτο άπάνω του. Τι φτώχεια, καλέ, και τί άκαλαιαθησία!...

Και πόσο άβολα και σκυθρωπά τά σπίνια γι' ου! Το γιασεμί θυμήθηκε το άλικε τριαντάφυλλο. Λες να ξε είχε δική και να μίλησε σωστά;
 Μά όχι, όχι, γιά περιμενε να δούμε καλύτερα...

Μιά κατοίκια, μ' ένα μοσι στρατιωτικό θύηκε τόρα απ' το άντικρυνό οικόπεδο που ήταν γεμάτο σκουπίδια κι' άκαταστασία και κακονοικοκωρωσύνη. Ζώγωσε στον τοίχο, τέντωσε το λαιμό της και κυττάζε το γιασεμί...

Και το γιασεμί, άν και θριακόταν πιο ψηλά, σε σιγουριά, ανατρίχιασε σύγκορμο. Φοβήθηκε.
 Το κούταξε τόσο λαίμαργα αυτή ή καταραμένη ή κατοίκια, ποθύμιαζε σαν αυταγαματάρχη με το μοσι της!...

—Άς είνε, σκέφτηκε το γιασεμί. Πρέπει να μην

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Στά 1922, ο τιμάρθιος της ζωής στη Βιέννη, έφτασε σε ύψη κυριολεκτικώς δυσθεώρητα. Ξεπέρασε και τον Ρωσικό τιμάρθιο άκόμη κι' άπέτελεσε ρεκόρ άνυπερβλήτο ως τώρα. Τούτο πολύ είχε ξεπέσει ή άδυστριακή κορώνα και τόση άκριβεια έπικρατούσε στα τρόφιμα και τόση έλλειψις στο κρέας ιδίως, ώστε γιά ν' άγοράση κανένας μιά όκά κρέας, ήθελε ποσόν χρημάτων έξ έη ν τ α χ ι λ ι ά δ ε ς φ ο ρ ε ς περισσότερο απ' ότι θα ήθελε προπολεμικώς!

Τό μάτι ένός καλού άναγνώστου, κατά στατιστική διακεκριμένου "Αγγλου όφθαλμολόγου, άρπάξει δεκατρία γράμματα στο δευτερόλεπτο.

Στη Σουηδία, ποτέ δεν γίνεται γάμος ήμέρα Πέμπτη. Την θεωρούν εγρουασούκτη, όπως έμεις την Τρίτη.

Στους Ιαπωνέζικους γάμους όδστερα απ' την καθαυτό γαμήλιο τελετή, έπακολουθει πάντοτε μιά όλλη, πολύ συγκινητική γιά τους Ιάπωνας τουλάχιστον: Η νεόνυμφος καίει μόνη της, μπροστά σ' έλους τους καλεσμένους, όλα τα παιχνιδάκια που είχε κι' έπαίξε, έτσι ήταν μικρή!

Γι' αυτό, ποτέ ή κοπέλλες δεν πετούν τά παλιά ή χαλασμένα παιχνίδια τους εκεί. Τά διατηρούν με θρησκευτική ευλάβεια, όσο νάρθη ή ώρα του γάμου των.

Η πρώτη πράξις στην όποια προέβησαν ή Γερμανίδες «σοφραζέτες», όταν πρωτοπαρουσιάστηκε αυτό το «φορτός» και στη Γερμανία, ήταν να πετάζουν τη θέρα τους, ή παντρεμένες φυσικά: Κι' ο λόγος, γιάτι ή θέρα—κατά τη γνώμη τους—είνε το σημείο της δουλείας των στον άνδρα!

Τά τριαντάφυλλα, κατά την άρκαϊότητα, ήσαν τά σύμβολα της σιωπής.

Οι περισσότεροι κροκόδειλοι του κόσμου δεν υπάρχουν στον Νελλο ποταμό, όπως νομίζεται γενικώς, αλλά στη Φλωρίδα της Αμερικής.

Ένα άναμμένο ράμφος γκακιού, συνηθισμένου μεγέθους, έοδευε όσο δευγόνο όσο τέσσερες άνθρωποι μαζί. Γι' αυτό και θεωρείται θλαθερώτατο στη ύγεια, το είδος αυτό

του φωτισμού και μάλιστα γιά κλειστους χώρους.

τά χάνω γιά ψύλλου πήδημα. Σε λίγο θα δω τους άνθρώπους. Τι εύτυχια, θέέ μου!...
 Και λοξοκότταζε την κατοίκια ειρωνικά που έστεκε άκόμα κάτωθε του κι' άνασασούσε τον άερα...

Στό δρόμο άντήχησαν άξάφνα τρεχάματα και φωνές, κακό κι' άλαλητό.
 —Οι άνθρωποι! σκέφτηκε το γιασεμί, με συγκίνηση.

Ναι *Ηταν μιά συντροφιά παιδιών και κοριτσιών. Κατηφόρισαν στο δρόμο, πηδώντας σαν άγριοκάκια και στάθηκαν κάτω απ' το μαντρότοιχο.
 Ένας μικρός άντρωσε το γιασεμί. Τό έβειξε και στους άλλους κι' άρχισαν να ξεφωνίζουν δαιμονισμένα. Ρίχτηκαν βστερα, πάτησαν ο ένας πάνω στον άλλο, άπλωσαν άπόματα τά χέρια τους, φούχτωσαν το άθρο κι' άπεροκεπτο άνθος, το τράθηξαν άγρια και τό κόπανε!...

Μά το γιασεμί δεν πρόφτασε να πονέση. Είχε λιποθυμήσει από τρομάρα. άπ' τη στιγμή ποδσε τόσα χέρια ν' άπλώνονται άπάνω του άγρια κι' άμειλικτα, σαν δρεπάνια κακού και έξουκόμο θανάτου..

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΜ.

